

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer 'En Ya'aqov

agadot Bavli vi-Yerushalmi 'im perushe ve-ha-ḥidushim she-ba'u bo
ke-khol asher nidpesu kamah pa'amim : u-ve-tosefet ma'alot rabim

Ibn-Ḥaviv, Ya'aqov Ben-Shelomoh

המלש ןב בקעי, ביבח-ןבא

[Kaliningrad?], [1860?]

תינעת ימלשורי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9313

הושת ח ועשירים במקום אחר אמר רב יהודה *ונח ישראל
 חשלי ח טוב אויב ירדפו ואין טוב אלא תורה הה"ד *כי
 יחזקא' לו לקח טוב אויב ירדפו זה עשו הרשע דכתי' *יען
 נרא' כי אמ' האויב עליכם האה וגו' וכן יצחק אמר *הקול
 קול יעקב כל זמן שקול יעקב נמוך ידי עשו שולטות
 בו וכל זמן שיעקב מצפצף בקולו אין הידים ידו
 עשו שולטות בו:

מסכת תענית

פרק ראשון

סג חדר בר נש הוי חטי בלישניה אתא לגבי ר' יוחנן
 ושלחיה לגבי ר' הנינא א"ל זיל תהי לך ולעי
 חשלי טו באורייתא *מרפא לשון עץ חיים א"ר הנינא
 ישעי' כאבספרו של ר' מאיר מצאו כתוב *משא דומה
 משא דומה משעיר מפני שעיר אר"ש בן לקיש אלי
 מהתורה עלמה: אויב ירדפו לישראל מפני שזכך טוב
 הוא התורה: שקול יעקב נמוך דריש על שכתוב תיבת הקל
 קסר וא"ו פירושא לשון קולא כלומר כאשר הקל קול יעקב שאין
 מרבים בתפלה אז כו':

חטי בלישניה דבר לשון הרע: תהי חרטה: מפני שעיר מפני
 עשו הכקרו איש שעיר וגם שיטנ בהר שעיר וכאשר כגלה

ירושלמי תענית

שכח

מאי כן נזדווג לי משעיר א"ר יהושע בן לוי אם יאמ' לך אדם איכן הוא אלהיך אמור לו בכרך גדול שברומי הה"ד *אלי קורא משעיר שומר מה מלילה יסעי' כא אמרו לישעיהו ישעיהו רבינו וכי מה יוצא לנו מתוך הלילה הזה אמר להם המתינו עד שנשאל חזר אצלם א"ל שומר מה מליל מה מילל שומר עולמים אמ' להן אמר שומר אתא בקר וגם לילה אמרו לו וגם לילה אמר לון לא כשאתם סבורין אלא בקר לצדיקים ולילה לרשעים אמרו ליה אימת אתא בעיי הוא בעי הה"ד *אם תבעיון בעיו אמרו ליה מאי בעיי בעי אמר לון תשובה שובו אתיו:

סס
 בירושלמי
 כ"א א"ל

הקיה הד' שהוא ארס ועיר מלכותו היה כראה לבני אדם כאלו הקב"ה בכבודו ובעלמו היה בתוכה להגדיל מעלתם: מאיכן איוות חזר לון מהיכן: מה יוצא לנו מתוך הלילה ר"ל מה יוצא לנו מתוך דאמתן הגלות הכמשל ללילה ולא השיבם ישעיה מיד עד ששאל להקב"ה ואז בעיי א"ל קזרו לפכיו ושאלו פעם אחרת שומ' מה מליל מה מילל מה דיבר אז חיי מעכב א"ל השיבם אעור שומר אתא בקר כינוי לגאולה קזרו לשאלו ממכו תשובה ואמרו וגם לילה כלומר אולי יבא גלות אחר הגאולה כמו שהיה שובו בגלות מלרים וצבל אז השיבם לא כשאתם סבורים כפי' לילה אמתיו כו' קזרו לשאלו אימת אתא מתי יבא הטוב השיבם: בעיי הוא בעי כלומר שאלות הוא שאל מכס קזרו לשאלו מה שאלות שאל השיב להם רולה שתעשו תשובה מקטאתיכם ותבאו לפכיו וזה פירוט שובו אתיו באין:

פרק סדר העניות כיצד

סדר כתיב * יציא חתן מחדרו וכלה מחופתה חתן
 מחדרו זה ארון. וכלה מחופתה זו תורת.
 ד"א יציא חתן מחדרו זה נשיא וכלה מחופתה זה
 אב ב"ד. ר' ה' הלבו אמר לר' יודן נשיאה פוק עמן
 וצערך עבד א"ר יוסי הדא אמרי אילין העניהא
 דאנן עמדין לירת אינון תעניהא למה דלית עמן
 נשיא כחוב אחד אומר * את פני פרוכת הקדש
 וכתוב אחד אומר * את פני הפרוכת ר' חמא בשם
 ר' אבהו ורבנין חד אמר הטא הנשיא הגדולה
 במקומה הטא הצבור אין הגדולה במקומה. וחרנא
 אמר לפי שחטאו הלמד והמלמד לפיכך יצאו
 יצא חתן וגו' פסוק הוא ביזאל צפר' קדשו לוס וכאן בסדר
 תעניות דרשו מכסוק זה שבתענית לצור על ליה שלא
 תבוא יולאים ממקומן ארון וס"ת וכשיא ואב"ד ע"כ היה
 אומר רבי קלבו לכשיא פוק עמן וצערך עבד לא עמנו והלער
 שתלער עמנו יעשה שתפלינו תהיה מקובלת: את פני וגו' אם
 כהן המשיח יקטל ליה איקריב קרבן ויה מן הדם ואת פני פרוכת
 הקדש ככה לו אם קודש אף ע"פ שקטל כהן המשיח שהוא כנשיא
 כי אע"פ שהוא כשיא וקטל כשאר הגדולה במקומ' כיון שהליצור
 לא קטלו ולהלן צפ' ואם כל עדת ישראל ישגו לא אמר אלא והזה
 את פני הפרכת ולא הזכיר קודש שכיון שקטלו הלצור אין
 הגדולה במקומה וכניכול שמתללה קדושת הפרוכת: וחרנא
 ואיקד: הלמד ליצור: המלמד כשיא:

ירושלמי תענית

שכמ

לחוץ ויתפרסמו על שם *והוציא את כל הפר אל ^{ויקרא ד}
מחוץ למחנה תני חוקידה רמו כל מקום שיש
משיח יש ארון אין משיח אין ארון:

אמר ריש לקיש כתיב *ואד יעלה מן הארץ עלה סה
שבר מלמטה הגשמים יורדים א"ר ברכיה ^{ראשית ב}

*יערוף כמטר לקחי כפפו ערפן לתשובה מיד ^{דנרי' לנ}
הגשמים יורדים ר' אלעזר עבר תלת עשרי תעניות
לא נחרז מטרא ולבסוף אתא גובאי על ואמר
קומיהין אהינו חמון מה אנו עבדין לא דא דנביאה
כקנתר לון *על הרע כפים להטיב מרעים זה לזה ^{מיכה ו}
בבפיהם ומבקשים טובה והשר שואל הוא לוקח
השחר והשופט בשלום שלם לי ואשלם לך. והגדול

ויתפרסמו מעשיהם הרעים מהרב והתלמידים: והוציא וגו'
כיון שלא קרא לו שם קדש בקטא לנור ראוי שנקטוב באלו אין
הסוכות במקום הקדש ומוליאין כל הפר לחוץ כדי שיהיו
מפורסמים מעשיהם הרעים:

שבר דריש אד מלשון כי קרוב יום אידם כדי להזכיר העם
ששצרו לנפם וצוה ירדו גשמים וכן יערוף מלשון עורף:
גובאי ארצה לא די שלא באו גשמים אלא שצא ארצה: על ככנס
ודריש לפניהם אחינו חמון ראו מה אנחנו עושים הלא זה דבר
הנביא מיכה שמקנתר כנגדנו שאמר על הרע וגו': והשר שואל
האוקד מצעל הריב: והשופט בשלום ואם קרה מקרה שמי
שהוא שופט הוא צעל דין ויבא לדין לפני שופט אקר א"ל
שלם לי ואשלם לך עשה רכוכי בדין זה הנא לפניך ואני

דובר הוורת נפשו הוא ויעבדורה עבדונה עבירה
 עבדונה קליעה דחובין מאן פיסק לה טובם כחדק
 טבא דבהון כאילין חדק ישר ממסוכה ישר דבהון
 כאילין סוכיא יום מצפיד פקודתך בא יום שצפינו
 לרווחה בא עלינו גובאי עתה תהיה מבוכתם כד
 אינון בכיון או כייבין ובכון ונחת מטרא:

סו אמר ריש לקיש תשובה של רמאות עשו אנשי
 נינוה מה עשו רב הונא אמר העמידו עגלים

מכפנים ואמותם מבחוץ והווי אלין געיין מן הכא
 ואלין מן הכא אמרין אי לית את מדחם עלן ליתנן
 מרחמין עליהון הה"ד * מה נאנחה בהמה נבוכו
 עדרו בקר וגו'. * ויקראו אל אלהים בחזקה מהו

יאל א

ינכה ג

אעשה רלוכך זדיכך כשתבא לפני: ויעבדורה מלשון עובי ומלשון
 עבות קליעת קבל ג' יתירים מהודקים זו על זו: מאן פיסק לה
 מי יחמוך קבל עב וקזק כזה: חדק קוליס: ממסוכה סוכת
 קדק: עתה תהיה מבוכתם יהי רלון שעתה תהיה מבוכתם זלי
 זכי שינכו על קטאתם זלז נשזר וכדכה ואולי ישמע ה' התפלה
 כי שערי תפלה לא נכעלו לפי שנאים מקירות הלז: או
 כייבין מתקרטים וכואנים על קטאתם וכאשר שמעו דבריו
 הטובים נשזר לזם נקרנם וישאו קולם וינכו וירד מטר לרוז:
 אלין געיין בו' הילדים היו לוועקים לינק מאמותיהן והאמות
 לוועקות להכיק שיותר משהעגל רולה לינק פרה רולה
 להכיק: אי לית בו' אס ק"ו אתה לא תרקס עלינו גם אנחנו
 איננו מרקמים עליהם כי עינינו לך לזד תלויות ואלה עיניהם

ירושלמי תענית

של

בחזקה אמר ריש לקיש הצופא נצחה לכשר כל
שכן לטובתו של עולם *ומן החמס אשר בבפיהם יוכה ג
א"ר יוחנן מה שהיה בכף ידיהם החזירו ומה
שהיה בשידה חיבה ומגדל לא החזירו:

*וקרעו לבבכם ואל בגדיכם אריב"ל אם קרעת סו
ללבבכם בתשובה אין אתם קורעין בגדיכם יאל ג

על בניכם ועל בנותיכם כי חנון ורחום הוא וגו'.

ר' שמואל בר נחמני אומר ארך אף אין כתיב

כאן אלא ארך אפים מאריך רוחו על הצדיקים

ומאריך רוחו על הרשעים ר' אחא אמר ארך אפים

מאריך רוחו עד שלא יגבה התחיל לגבות מאריך

רוחו וגובה א"ר לוי מהו ארך אפים מרחיק רגו

משל למלך שהיו לו ב' לגיונות קשין אמר המלך

אם דרים הם עמי במדינה עכשיו בני מדינה

מכעיסין אותי ומיד הם עומדין עליהם ומכים אותם

אלא תריני משלחם לדרך רחוק' שאם יכעיסוני

בני המדינה עד שאני משלה אחריהם בני המדינה

מפייסין אותי ואני מקבל פיוסם כך אמר הקב"ה

אף וחמה ב' מלאכי חבלה הם אם דרים עמי

תלויות אליכו שהם ברשותיכו: הצופ' כו' אשה קלופה כלקה

לאשה כשרה כ"ז לטובתו של עולם שראוי שהש"י ישגיך עליכו

למען רחמיו אם לא למעכיו אע"פ שלא היתה תשובתם שלימה

שלא החזירו הקמס הנסתר:

מרחיק רגו שמאלק האף והרוגו למרחוק עד שיראה כי רב

כאן עכשיו ישראל מכעיסין אותי והם עומדים עליהם ומכלים אותם אלא הריני משלחן לדרך רחוקה שאם ינעיסו אותי ישראל עד שאני משלח אחריהם הם באים ועושין תשובה ואני מקבל תשובתן מה טעם *באים מארץ מרחק מקצרה השמים ה' וכלי זעמו וגו' אמר ר' יצחק ולא ירמי' כ עוד אלא שנועל בפניהם מה טעם *פתח ה' אוצרו ויוצא את כלי זעמו עד דו פתח עד דו *טריד מיכה א רחמיו קריבין תני בשם ר"מ *כי הנה ה' יוצא ממקומו יוצא לו ממדה למדה יוצא לו ממדת הדין ובא לו למדת רחמים על ישראל. אמר רב כל תענית שאינה נעשית כחקנה עליה הכתוב אומר *נתנה עלי בקולה על כן שנאתיה:

סח כתיב *לא איש אל ויכזב א"ר שמואל אמר הקב"ה לעשות טובה לא איש אל ויכזב

ביניהם הדק: שנועל בפניהם כלו' שהם רוקים ומדווחין ית' והרי הם כעולים ומושלכים מלפניו כי לא יספוך בהשקפת עולם וכאשר מציא ההכרח ל'סר עוצרו עזרה כמעט שהוא פותק המקום אשר הם כעולים שם: עד דו פתח כלו' עד שיעבור זמן מה לפתוק האולר ולסוגרו צין כך וצין כך יתגברו רחמיו יתנרך וגם הם יתעוררו מעלמם לאוב: טריד י"ג טריק לשון טרוקו גלי וי"ג טריד לשון סגור:

לעשות טובה אמר לאזרהם הנט כל השמימה וגומר ועשה דכתיב והנכס היום ככוכבי השמים לרוז:

ירושלמי תענית

שלא

לעשות רעה ההוא אמר ולא יעשה ורבנין אמרי לא
 איש הוא שעשה דבריו של אל כאלו כזבים * למה ^{שמות לב}
 ה' יתרה אפך בעמך. ובן אדם ויתנחם לא בן
 עמרם הוא שעשה לאל שיתנחם שני * וינחם ה' ^{סס}
 על הרעה. א"ר אבהו אם יאמר לך אדם אל אני
 מכזב. בן אדם שסופו לתהות בו שאני עולדי
 לשמים ההוא אמ' ולא יעשה ודבר ולא יקימנה:
 ארבע כתות נעשו אבותינו על הים אחת אומרת ^{סט}
 נפול לים ואחת אומרת גחזור למצרים

לעשות רעה אמר ליה כי נר יהי זרעך ארבע מלות שנה
 ולא ענדום אלא רד"ו זכן רבים שקור מרעה ומשונה לא
 קור: ורבנן דרשו לא איש על משה ובלשון תמיה וכי אין איש
 שנס'צתו יכזב אל ויתקסם על הרעה אשר דבר: אל אני כגון
 כ"כ שעה עלמו אלוה: מכזב ועתיד להתקסם: לתהות בו כו'
 זה קירם מלך כור שעה עלמו אלוה ההוא אמר ולא יעשה וגו'
 אומר דבר ולא יוכל לעשות לא יוכל לקיים דבריו שהוא בן אדם
 ועתיד למות:

ארבע כתות כו' דרשו מיתורא דקרא דלא הל"ל אלא אל תיראו
 היום תראו את ישועת ה'. אחת אומרת לדיקים שנהם
 אומרים כפול לים ולא היו מתרעמים על משה אלא היו מלדיקים
 עליהם את הדין. כך אמרו בודאי אנו קייבים מיתה וטוב שנשליך
 עלמינו בים מלמות ביד אויבינו: ואחת אומרת והרשעים שנהם
 אמרו נקזור למלרים כי אמרו שכל המעשים האלו עשה משה
 מדעתו. והנ' כתות אחרים היו גבורים אנשי מלקמה כת אחת

ואחת אומרת נעשה עמהם מלחמה. ואחת אומרת
 נצווה כנגדם. זו שאומרת נפול לים. אמר להם
 שמוה יד משה * התיצבו וראו את ישועת ה'. זו שאומרת
 שס נחזור למצרים אמר להם * כי אשר ראיתם את
 מצרים וגומר. זו שאומרת נעשה עמהם מלחמה
 שס אמר להם * ה' ילחם לכם. זו שאומרת נצווה
 כנגדם אמר להם משח ואתם תחרישון:

ע ריש לקיש בשם רבי ינאי אמר שיחף הקב"ה
 שמו בישראל משל למלך שהיה לו מפתח
 של פלטרין קטנה אמר המלך אם אני מניחה
 כמות שהיא היא אבודה אלא הריני קובע שלשלת
 שאם אבדה תהא שלשלת מונחת עליה כך אמר
 הקב"ה אם אני מניח את ישראל כמות שהן הן
 מהם אמרו נעשה עמהם מלחמה וכתב' מהם אמרו נצווה
 כנגדם נעשה עמהם מלחמה בתקנולה ע"י השועת קולות
 להראות עלמיכו כגבורים שהיו פקקים וכוהרים מלקרב אל
 המלחמה בסופון:

[כך אמר הקדוש ברוך הוא וכו' משל הפלטרין הוא
 עם ישראל והתורה כמשלה למפתח כי היא שומרת ומישרת
 את המקיימה בעיון דעות אמתיות ובמדות מעמידות המין אנושי
 בכלל ובפרט ושתוף שמו הגדול ית' לעשות כסים ונפלאות לאבותינו
 ולנו כמשל' לשלשלת הקושרת ושומרת המפתח כי כאשר ראינו
 בעינינו ובאזנינו שמענו כסים ונפלאות כנגד הטבע לא תהיה
 אבודה ממנו המפתח שהיא התורה והלא ראינו על רוב עונונו

ירושלמי העניית

שלכ

נבלעין באוה"ע אלא הריני משתף את שמי הגדול בהם. מה טעם *וישמעו הכנעני וכל יושבי הארץ ונסבו עלינו והכריתו את שמנו ומה תעשה לשמך הגדול שהוא משותף בנו ויאמר ה' אל יהושע

כי בדורנו המר הן רבים עתה עם הארץ שכנסו בלבם שורש פורה ראש ולענה כגד האמונה אחתית יען וביען שאינם רואים נסים וכפלאות כזימי אבותינו הראשונים ולא ידעו ולא יביטו שקיום העמדתינו בין ע' אומות והיותנו שצעים בלחם לאכול ובגד ללבוש עם קולר השגתנו וקולשת כמנו הם כפלאות גדולות כקריעת ים סוף וכסים כסתרים והנסים הם רק ע"י שתוף שמו הגדול ית' כמו שכזכר הרבה פעמים במדרשים ובספרי קבלה ברמזים שונים וכלל כוונתם שגדול כח שם בן ד' אותיות לעשות נסים כגלים כנגד הטבע כמו כסי עשרה מכות שהביא על המלכיים וכקריעת י"ם וכן עשה עמנו בירדן ובמלחמת ל"א מלכים ולכן כשראה יהושע שכסלו במלחמה ל"ו אנשים אף כי הוא בדרך הטבע ליפול אפילו מלד המכלקים ל"ו איש במלחמה וב"ש לדעת רז"ל שלא מת אלא אחד שהי' שקול כל"ו רובו של סנהדרין עכ"ז קרע בגדיו ואמר ומה תעשה לשמך הגדול הכונה בזה לומר לפכיו ית' כי מה שעברו את הירדן לכבוש את כל הארץ לא הי' על שמך שדרך מלחמה בלבד יכבשו רק בדרך פלא כמו בקומת יריקו ותפול קומת העיר חת"י ע"י הקפות שלא בדרך טבע ע"י שמו הגדול ככ"ל:] משתף את שמי כו' דדי היה להם איקראו ישורון שהוא לשון שררה אלא ששיתף שמו הגדול בהם וקראם ישראל ישר אל: מ"ט מכ"ל:

קום לך ההוא דאדכרתא קם לך. ר' ינאי אמר
 כל שאינו כשר כיהושע שאם יפול על פניו לא
 יאמרו לו קום לך אל יפול ובלבד יחיד על הצבור:
 כתיב *וישאבו מים וישפכו לפני ה' וכי מים
 שפכו אלא ששפכו את לבם כמים. ויאמרו
 שם חטאנו לה' א"ר שמואל לבש שמואל חלוקן
 של ישראל אמר לפניו רבון העולמים כלום אתה
 דן את האדם אלא על שלא אומר לפניך חטאתי
 וכתיב *הנני נשפט אותך על אומרך לא חטאתי
 ואלו אומרים לפניך חטאנו. כתיב *ויהי בעלות
 המנחה ויגש אליהו גו' ואליהו מקריב בשעת
 ששפכו את לבם כמים שפיכות הלז היינו שלא יעכב הלז בתוכו
 מקצתו הרעה ויוליאה לקוץ להתוודות עליה באמת
 ובקרטה על העבר ובקבלה אמתית על להבא ולזה מסייע ג"כ
 התענית ולכן כמשל הפלת התענית לשפיכת המים כמו שהמים
 אינם יכולים להתעכב במקום אחד זולתי בתנועה הכרמית ומיד
 בסור המכריק כשפכים משם לבקש מקומם הטבעי כן האדם הוא
 כמו אנוס ומוכרח מקמדינו תאוות ועכביים עולמים וע"י התענית
 יוסרו ממנו אותם התשוקות כפסדות ויהי לבנו כשפך וכשוא
 כמים אל אל בשמים: חלוקן של ישראל לומר כיון שמואל היה
 לדיק גמור בלי שום קטא איך יוליא שקר מפיו לומר קטאנו אפי'
 ע"י שיתוף עמהם לכך הולרך לעשות שכוי מה בעלמו בהפשיטו
 בגדיו הטהורים ולבש בגדים אחרים אשר הם לובשים בגדי לואים
 וכלם כא' אמרו קטאנו לה'. א"כ דרך משל שתבע דינן וכאלו הוא

מוכתמי
 חסד ו'
 דריש ב'
 קם לך
 הטובה ו'
 עומדת לך

עא
 ש"א ו'
 ירמיי' ב'
 מ"א ית

איסור הבמות א"ר שמלאי דבורא א"ל וכדברך ח"א יח
 עשיתי כדבורך עשיתי *ענני ה' ענני בזכותי
 ענני בזכות תלמידי:

פרק סדר תענית אלו

א"ר ועירא מה יעשו גדולי הדור ואין הצבור נדון עב
 אלא אחר רובו שכן מצינו שאלמלא אמרו
 ישראל בהר הכרמל *ה' הוא האלהים לא ירדה ^ס
 אש מן השמים ושרפה את הקרבנות א"ר יעקב
 בר אידי מה יעשו גדולי הדור ואין העולם נדון
 אלא אחר רובו שכן מצינו שכל ל"ח שנה שהיו
 ישראל כמנודי לא היה הדב"ה מתיחד עם משה
 הה"ד *ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה וגו' דברים ב
 וידבר ה' אלי לאמר:

א"ר אבהו כתיב *בקראי ענני בצר הרחבת לי עג
 אמר דוד לפני הקב"ה כל צרה שהייתי נכנס
 בתוכה לא היית מרחיב' לי נכנסתי לצרת' של
 בת שבע נתת לי את שלמה לצרה של ישראל

במקומן שיצק דינן מה' ואמר לפניו הרי אכי כצני ישראל עלמן
 שאכי מצק דינן: תלמידי שהיו כמאכיס אקריו ומקנאים עלמס
 מיראת אקאב ואיזבל:

מתיחד בהמתכה וצסנר פכים:
 מרחיבה לי שהיה מלילו מקכו והיה לו הרקבה כמו עכני במרקב:

ד"ה ס' כננת לי את בית המקדש הה"ד * זה הוא בית ה'
 האלהים וזה מזבח לעולה לישראל במדרש וכו'.
 ר' יוחנן ור"ל ר' יוחנן אמר אם סדרת תפלה לא
 יהו לך צרי עין מלמעלה אלא הכל יהו מאמצין
 ליונ לו כחך שנא' * היערוך שועך לא בצר וכל מאמצי
 כח ר"ל אמר אם סדרת תפלה לא תהא מצר
 תליס פא פיד אלא * הרחב פיך ואמלאהו. (במדרש תלים
 במזמור בקראי כתוב מאמר זה יותר בביאור וז"ל)
 בקראי ענני בג' דברים היה מצטער דוד עליהם
 סס קלב והרחיב לו הקב"ה א' על בהמ"ק וכת"א * וכוור ה'
 לדוד את כל ענותו והרחיב לו הקב"ה ומצא את
 ד"ה ס' כננת המקו' שנאמ' * ויאמר דוד זה הוא בית אלהים.
 ואחד על אשת אוריה החתי שהיו ישראל מליוזין
 אחריו ואומרים איפש' ששבה את הכבשה והרג
 את הרועה והפיל את ישראל בחרב יש לו תשועה
 ש"בא והרחיב לו הקב"ה ואמ' לו * גם ה' העביר חטאתך
 לא תמות שלישיית שהיו ישראל אומרים מה דוד
 זה הוא בית ה' האלהים פסוק הוא ד"ה כשקנה הגורן מארונה:
 סדרת תפלה שתייה סדורה נפי המתפלל ויעיין בדקדוק
 הלשון ובסדור הענין ולהסדיר שצקו של מקום קודם
 שאלתו: הכל יהו מאמצין מקזיקין כמד כל מלאכי מעלה
 שעליהם כאמר וכל לבא השמים עומדים עליו מימיכו ומשמאלו:
 לא תהא מצר פיך שיאמין המתפלל בגודל יכולתו יתנרך לתת
 לכל שאל די מקסורו: מליוזים מרככים:

ירושלמי הענית

ש"ד

סבור שהמלכות נשתל מבת שבע הרחיב לו הקב"ה
 שנ' *הנה בן נולד לך וגו' כי שלמה יהיה שמו ^{ר"ה ס"ב}
 וכי כל הבנים אין נולדים ומהו נולד לך לרפאותך
 מן חטיא דילך על ידי מי על ידי נתן הנביא שנ'
 *וישלח ביד נתן הנביא ויקרא את שמו ירדית: ^{ש"כו}
 א"ר ברכיה פעמים שהגשמים יורדים בזכות אדם עד
 אחד בזכות שדה אחת בזכות עשב אחד
 ושלשתן בפסוק אחד הם *שאלו מה' מטר וגו' ^{זכריה י}
 ומטר גשם יתן לכם לאיש עשב השדה לאיש
 ולא לאנשים. לעשב ולא לעשבים לשדה ולא
 לשדות א"ר יוסי בר כון בזכות ג' דברים הגשמים
 יורדים בזכות הארץ ובזכות החסד ובזכות היסורין
 ושלשתן בפסוק אחד *אם לשבט אם לארצו אם ^{איוב לו}
 לחסד ימציאהו:

פרק בשלשה פרקים

רבי מונא אמר בין כמ"ד בט' לחדש הובקעה עה
 העיר בין כמ"ד בי"ז בתמוז מיום שהובקעה
 העיר ועד יום שחרב הבית כ"א יום א"ר אלעזר
 נשתל ל' כטיעה:

בזכות שדה א' כו' בזכות צעל הגדה וצעל העשב: לשבט
 לייסר את האדם בצנט:

עשרים ואחד יום למ"ד בט' בתמוז הובקעה העיר כקרב הבית
 צ"א בצ"ז ולמ"ד בי"ז בתמוז הובקעה העיר כקרב הבית

ירמיה ט' הדא סימנא *מקל שקד אני רואה מה הלון הזה
 משהוציא את נצו ועד שהוא גומר פירותיו כ"א
 יום כך משהובקעה העיר עד שחרב הבית כ"א
 יום. מאן דאמר באחד באב חרב הבית בט'
 לחדש הובקעה העיר ומ"ד בט' באב חרב הבית
 בי"ז בתמוז הובקעה העיר א"ד יוחנן אלף פרחי
 כהונה ברחו ונתהבהבו לחוד קלתותים של בהמ"ק
 וכלן נשרפו מיד ולא נשתייר אלא יהושע בן יהוצדק
 הה"ד *אוד מוצל מאש:

זכריה ג'

מסכת מגילה

פרק ראשון

עו רבי יוחנן ור"ל חד אמ' נביאים וכתובים עתידים
 ליבטל וה' הומשי תורה אין עתידין ליבטל
 דברים ה' מה טעם *קול גדול ולא יסף ר"ל אמר אף מגלת
 אסתר והלכות אין עתידין ליבטל נאמר להלן ולא
 יסף ונאמר כאן וזכרם לא יסף מזרעם. והלכות
 חזקין ג' שנאמר *הליכות עולם לו כתיב *ויהי כל הארץ
 ברא' יא שפה אחת ודברים אחדים ר"א ור' יוחנן חד אמר

בט' זאב: נתהבהבו נקרכו: קלתותים סלים:
 עתידים ליבטל פי' לא הנטיק הקב"ה שלא יגרום הקטן
 בעולם זא' מן הזמנים ליבטל ועל אלו הנטיק שלא
 תבטל כמו מגילת אסתר וזכרם לא יסף מזרעם: